

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného **Š. H. pre trestný čin sexuálneho násilia** podľa § 241a ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. v znení zák. č. 553/2002 Z.z. prerokoval na neverejnom zasadnutí 17. marca 2011 v Bratislave dovolanie, ktoré podal otec obvineného Š. H. st., zastúpený obhajcom JUDr. P. B., proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 9. marca 2010, sp. zn. 2 To 7/2008, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písmeno c/ Trestného poriadku dovolanie Š. H. st., otca obvineného Š. H. ml., **sa o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza z 29. marca 2007, sp. zn. 1T 61/2005, bol Š. H. ml. uznaný za vinného z trestného činu sexuálneho násilia podľa § 241a ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. v znení zák. č. 553/2002 Z.z. na skutkovom základe, že

v presne nezistený deň v auguste 2003 v P., v obývačke bytu na ulici F. bozkával maloletú S.U., nar. X. na ústa a objímal ju, čomu sa bránila, následne sa zosunula z gauča na koberec, kde ju chytil za zápästie rúk a nútil ju, aby sa dotýkala jeho pohlavného údu, po čom si jednou rukou stiahol trenírky na stehná, chytil jej oboma rukami hlavu a povedal, aby mu lízala pohlavný úd, potom jej hlavu držal jednou rukou a do druhej vzal pohlavný úd, ktorým sa dotýkal jej tváre, ďalej jednou rukou jej silno stlačil tvár v oblasti úst tak, že musela otvoriť ústa a druhou rukou jej pohlavný úd nasilu vložil do úst a povedal, aby mu jazykom lízala pohlavný úd, keď to odmietla, jednou rukou jej chytil zozadu hlavu a striedavo si ju pritláčal a odtláčal od jeho pohlavného údu, čomu sa bránila tak, že sa snažila dať hlavu preč, potom ejakuloval do jej úst, po čom ho uštipla do nôh a z bytu odišla.

Za to bol odsúdený podľa § 241a ods. 2 písm. b/ Tr. zák. v znení zák. č. 553/2002 Z.z. za použitia § 35 ods. 2 Tr. zák. v znení zák. č. 553/2002 Z.z. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere **5 (päť) rokov**.

Podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. bol na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradený do **I.(prvej) nápravnovýchovnej skupiny**.

Podľa § 35 ods. 2 Tr. zák. zrušil výrok o treste uložený mu trestným rozkazom Vojenského obvodového súdu Bratislava z 9. júna 2006, sp. zn. 2T 26/2006, ako i všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 229 ods. 1 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 bola poškodená M. U., bytom P., s nárokom na náhradu škody odkázaná na občiansko-právne konanie.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie obvinený Š. H.. V písomných dôvodoch svojho odvolania uviedol, že sa ničoho nedopustil. Poukazoval na rozpory a podľa neho nejasnosti vo výpovediach svedkov, hlavne poškodenej maloletej S.U., ktorá často menila svoje výpovede, a preto mala byť vykonaná konfrontácia medzi ním a poškodenou. Verzia skutku ako ho poškodená popísala je absurdná, nemieni pykať za výmysel a klamstvo. Bol krivo obvinený, a preto žiadal zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť okresnému súdu na nové prerokovanie a rozhodnutie.

Na podklade odvolania obvineného Š. H. vo veci rozhodoval Krajský súd v Trenčíne, ktorý na verejnom zasadnutí 9. marca 2010 pod sp. zn. 2 To 7/2008, podľa § 256 Tr. por. odvolanie obvineného ako nedôvodné zamietol.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 9. marca 2010, kedy vo veci rozhodol krajský súd, pričom obvinený nastúpil výkon uloženého trestu 5. apríla 2010 a v súčasnosti ho vykonáva.

Odpis rozhodnutia krajského súdu obvinený i jeho obhajca prevzali 13. mája 2010, prokurátorovi bolo rozhodnutie doručené 11. mája 2010.

Okresný súd Prievidza dňa 7. marca 2011 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie Š. H. st., otca obvineného Š. H. ml., ktoré podal prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. P. B. s výslovným písomným súhlasom obvineného (§ 369 ods. 5 Tr. por.), ktorý obvineného obhajoval aj v pôvodnom konaní na súde prvého stupňa. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 12. novembra 2010 a smeruje proti vyššie citovanému uzneseniu krajského súdu.

V písomných dôvodoch svojho dovolania uviedol, že dovolanie podáva z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por., pretože v konaní bolo zásadným spôsobom porušené právo jeho syna na obhajobu a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. Porušenie práv na obhajobu videl v tom, že obvineného zo skutku usvedčovala iba poškodená, ktorej výpoveď sa v mnohom líšila od výpovede obvineného i svedkyne O. Rozpornosť výpovedí jediného svedka údajného trestného činu nebola odstránená. Súd mal vykonať dôkaz konfrontáciou medzi obvineným a poškodenou a keďže tak neurobil, porušil práva obvineného na zákonný a spravodlivý proces. Trestný čin sa podľa dovolateľa nestal, pretože poškodená i svedkyňa sa v byte zdržali minimálnu dobu, za ktorú nemohlo dôjsť ku skutku uvedenom v obžalobe. Poškodená bola len niekoľko sekúnd o samote s jeho synom, preto ju nemohol donútiť za takú krátku dobu k orálnemu sexu. V opačnom prípade by to musela vidieť aj svedkyňa O. To, čo sa odohralo v jeho byte za prítomnosti jeho syna, poškodenej a svedkyne O., nie je trestný čin. Preto ide o nesprávne posúdenie zisteného skutku, čo je dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Navrhol preto napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s rozhodnutím súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové prerokovanie a rozhodnutie.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania stranám trestného konania s upozornením, že sa môžu k dovolaniu vyjadriť. Okresný prokurátor podaním z 13. januára 2011 navrhol dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť, pretože nie sú splnené zákonné podmienky dovolania.

K podanému dovolaniu sa v určenej lehote vyjadrila i matka poškodenej M. D. (predtým U.), ktorá navrhla dovolanie zamietnuť, pretože rozhodnutie súdu prvého stupňa považuje za správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 5 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Tr. por.). Dovolanie podal otec obvineného v súlade s ustanovením § 373 ods. 1 Tr. por. prostredníctvom zvoleného obhajcu. Zároveň však zistil, že dovolanie otca obvineného je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 (§ 382 písm. c/) Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 1 Tr. por.). Dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. V opačnom prípade, ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Dovolateľ Š. H. st., ako už bolo vyššie uvedené, opieral podané dovolanie v prvom rade o ustanovenie § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., že v konaní boli zásadným spôsobom porušené práva jeho syna na obhajobu, pretože neboli vykonané všetky potrebné dôkazy.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Dovolateľom uvádzaný dovolací dôvod predpokladá, že v konaní došlo k porušeniu práva na obhajobu najmä tým, že boli porušené ustanovenia o povinnej obhajobe § 37 Tr. por. Predovšetkým ide o prípady, kedy súd vykonával úkony trestného konania bez obhajcu obvineného napriek tomu, že ho obvinený musel mať z dôvodu povinnej obhajoby. V posudzovanej veci bolo trestné stíhanie obvineného vedené pre trestný čin, na ktorý bola stanovená trestná sadzba odňatia slobody od 5 do 12 rokov, pričom začalo ešte za účinnosti starého Trestného poriadku (zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov), preto aj celé konanie prebiehalo podľa ustanovení tohto zákona. Prípady povinnej (vtedy nutnej obhajoby) upravovalo ustanovenie § 36 citovaného zákona. Vzhľadom na trest, ktorý obvinenému hrozil išlo o prípad nutnej obhajoby podľa § 36 ods. 3 Tr. por. Obvinený si zvolil na plnú moc dňa 24. mája 2004 obhajcu JUDr. P. B., ktorý sa zúčastňoval úkonov prípravného konania a bol prítomný počas celého hlavného pojednávania, mal teda možnosť počas celého konania kvalifikovane navrhovať, predkladať a zadovážovať dôkazy slúžiace na obhajobu obvineného. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní pritom vyplýva, že obhajca ani obvinený nemali žiadne návrhy na doplnenie dokazovania. Obvinený až v dôvodoch odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa navrhoval vykonať dôkaz konfrontáciou s maloletou poškodenou, na ktorý návrh reagoval odvolací súd vo svojom rozhodnutí. V tejto súvislosti najvyšší súd považuje za potrebné pripomenúť, že v trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov – ustanovenia § 2 ods. 5 a ods. 6 a § 125 Tr. por. Podľa nich bolo potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý bol nevyhnutný pre rozhodnutie. Podľa zásady voľného hodnotenia dôkazov zákon nestanovil žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle uplatňovaného dovolacieho dôvodu preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov. Skutočnosť, že odvolací súd neakceptoval návrh obvineného na doplnenie dokazovania preto neznamená, že v posudzovanom prípade došlo k porušeniu práva na obhajobu.

Dovolateľ vo svojom dovolaní ako ďalší dovolací dôvod uviedol ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., pretože podľa neho je napadnuté rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa v zmysle uplatneného dovolacieho dôvodu rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že išlo o iný trestný čin. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že podstatou právneho posúdenia skutku ako posúdenia hmotnoprávneho je aplikácia hmotného práva, t.j. trestného zákona na skutkový stav, ktorý zistil súd a nie ako sa jeho zistenia domáha dovolateľ. V posudzovanom prípade to znamená, že pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie podľa ktorého obvinený Š. H. ml. spáchal skutok tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorého skutkovými závermi sa stotožnil aj odvolací súd. Popísanému skutkovému stavu potom zodpovedá i právny záver vyjadrený v posúdení skutku ako trestný čin sexuálneho násillia podľa § 241a ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. Použitú právnú kvalifikáciu podľa citovaného ustanovenia odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú do popisu skutku zahrnuté a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných zákonných znakov uvedeného trestného činu.

Z tohto pohľadu dovolanie otca obvineného pokiaľ uplatňuje dovolací dôvod § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. neobstojí, pretože jeho námietky smerujú výhradne voči hodnoteniu dôkazov, resp. úplnosti vykonaného dokazovania, teda proti skutkovým zisteniam súdu prvého a druhého stupňa, pričom vo vytýkaných vadách až následne vidí nesprávne právne posúdenie skutku. Na podklade tohto dôvodu však nemožno skúmať ani preverovať úplnosť vykonaného dokazovania ani správnosť hodnotenia dôkazov podľa § 2 ods. 6 Tr. por., pretože táto činnosť súdu spočíva v aplikácii procesných ustanovení a nie hmotnoprávných.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatnených dôvodov a poukazuje predovšetkým na nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd ako už bolo vyššie uvedené, však nie je oprávnený skúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanom prípade neboli splnené zákonné podmienky dovolania, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie Š. H. st., otca obvineného Š. H. ml., odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 17. marca 2011

JUDr. Juraj K l i m e n t , v. r.
predseda senátu

Vyhotovil : JUDr. Peter Szabo

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová